

II. pracovná konferencia československých psychológov

sa konala v dňoch 28.-31. októbra 1959 v Prahe.

V plenárnom zasadnutí odznali referáty zásadnejšieho a všeobecnejšieho charakteru.

Úvodný prejav o stave práce a o hlavných predpokladoch úspešného plnenia úloh v psychológii v období dovršovania socialistickej výstavby mal prof. dr. Ján Doležal. Člen-korešpondent ČSAV prof. V. Chmelař hovoril na tému "Úloha psychológie v prestavbe socialistickej školy".

Prof. dr. Vl. Tardý predniesol pojednanie o neopozitívizme v psychológii a prof. dr. J. Linhart o súčasných problémoch teórie učenia. Ďalej odznali referáty dr. J. Košću a dr. M. Bažányho o metodologických otázkach súčasnej psychológie.

D. Tollingerová predniesla obširnu zprávu o výsledkoch I. sjazdu Spoločnosti psychológov v Sovietskom sväze, ktorý sa konal od 29. VI. do 4. VII. 1959 v Moskve.

Po dva dni zasadali účastníci konferencie v sekciách, a to v sekcii pre teoreticko-metodické otázky psychológie, v sekcii pre použitie psychológie v oblasti výchovy, v sekcii pre použitie psychológie v oblasti ekonómie a v sekcii pre použitie psychológie v oblasti zdravotníctva. V sekciách odznelo dohromady okolo 90 referátov.

Referáty v sekciách boli prevažne výsledkom spracovania rôznych výskumných úloh. Zachytili veľmi rôznorodú problematiku a odrazili v zásade stav československej psychológie z hľadiska jej tematiky.

I. československý psychiatrický kongres s medzinárodnou účasťou

Kongres usporiadala Československá psychiatrická spoločnosť, sekcia československej lekárskej spoločnosti J. E. Purkyňe za spoluúčasti Československej psychologickéj spoločnosti v čase od 7. IX. do 11. IX. 1959 v kúpeľoch Jeseník-lázně /Gräfenberg/. Na kongrese sa zúčastnilo asi 400 delegátov, z toho 130 zahraničných. Z celkového počtu bolo cca 100 psychológov.

Program kongresu bol takýto:

7. IX. 1959 - Teória neuróz a detské neurózy
8. IX. 1959 - Psychopatológia a patofyziológia neuróz
9. IX. 1959 - Psychoterapia a prevencia neuróz
10. IX. 1959 - Toxické psychické poruchy
11. IX. 1959 - Alkoholizmus

V priebehu piatich kongresových dní bolo prednesených asi 100 prednášok a referátov. Najväčší ohlas vyvolali prednáška V. N. Miasičeva /Leningrad/, Povaha neuróz a úlohy v boji proti nim, Masserman /Chicago/, Biodynamická psychiatria, Vondráček /Praha/, Význam hodnotenia a hodnôt v psychológii, psychopatológii a terapii neuróz, Hoff /Viedeň/, Ciele a úlohy duševnej hygieny, Moreno /New York/, Od sociometrie ku skupinovej psychoterapii a od skupinovej psychoterapie k psychodráme.

Na kongrese bolo prednesených veľa referátov, v ktorých autori zastávali protichodné stanoviská. V niektorých momentoch sa účastníkom zdalo, že sa nenájde spoločné stanovisko k základnému problému neuróz, ako ani k základnému problému psychoterapie neuróz.

Boli vyslovené niektoré vlastné definície neurózy. Napríklad Masserman predkladá opisnú definíciu takto: "Neuróza predstavuje sériu sociálnych maladaptácií, ktoré znemožňujú sociálne uplatnenie a osobné šťastie". Wolf definuje neurózu ako chronickú poruchu dynamiky nervových procesov. Interpretovaním typu tejto poruchy interpretujeme neurózu.

Pomerne najjasnejší názor o základnom probléme neuroz si mohol poslucháč vytvoriť najmä zásluhou príspevku Vondráčka a Miasičeva. Vondráček vyložil hodnotenie, hodnoty a ich zmeny ako možné príčiny vzniku neurózy alebo konfliktu alebo ako ich modifikujúce činitele či priame prejavy. Psychoterapia je podľa neho z veľkej časti indukovaná zmena hodnotenia. Tento názor zastávali vo svojom príspevku i Konečný /Brno/ a Szewczyk /Berlín/.

Protí otázke, či začiatkom ochorenia na neurózu je konflikt alebo oslabenie nervovej bunky, vystúpil Miasičev s tým, že tieto dve stránky nemožno oddelovať, že je potrebné chápať organizmus v jeho jednote s prostredím a v ich vzájomnom vzťahu.

Začiatok ochorenia môže nastať tak oslabením bunky ako aj vznikom konfliktu a ich vzájomný vzťah sa mení iba relatívne. Podľa jeho názoru terapia neurózy spočíva v odstránení konfliktu a v liečení bunky, pričom vo väčšine prípadov je dôležitejšie odstránenie konfliktu.

Treba spomenúť aj prednášku prof. Hoffa, tvrdenie ktorého má veľký praktický dosah. Profesor Hoff hovorí, že vzťah matky k dieťaťu a naopak je životne dôležitý pre dieťa do dvoch rokov. Ak je tento vzťah nedostatkom denného styku s matkou narušený a ak matka nie je nahradená inou, dieťaťu blízkou osobou, dieťa stráca odolnosť proti ochoreniam do takej miery, že chýbanie materského vzťahu môžeme považovať vo veľkom percente aj za príčinu smrti dieťaťa.

Kongres množstvom prednesených prednášok a referátov ukázal, aká veľká pozornosť sa venuje výskumu neuróz na celom svete a ako rôzne prístupy k liečeniu problému neuróz pomáhajú dostať sa k podstate tohto skúmaného javu.

Organizácia kongresu bola bezchybná. Aj zahraniční delegáti aj my sme sa cítili veľmi dobre v duchu úprimnej spolupráce, čo sa prejavovalo počas celého kongresu.

J. Čulen